

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Ympäristöministeriö on valmistellut ehdotuksen hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi. Esityksen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua luonnonsuojelulain toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamisen myötä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi ja hidastamiseksi. Voimassa olevan luonnonsuojelulain yleinen rakenne ja sen useat pykälät säilyisivät sisällöllisesti pitkälti ennallaan, mutta lakia täydennettäisiin ja tarkistettaisiin monilta osin. Asiaa koskevat lausunnot tulee toimittaa lausuntopalvelun kautta viimeistään 6.9.2021.

Lausuttavana oleva materiaali on luettavissa lausuntopalvelussa: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=bdb5d206-830a-48b5-8e12-07715971dc44>

Päijät-Hämeen liitto esittää lausuntonaan Ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta seuraavaa. Pyydetyn mukaisesti lausunto on jaoteltu lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Päätös

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit: Luku 7, Luontotyyppien suojelu

Luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnissa on todettu, että luontotyyppien suojelujärjestelmä on toimivuudeltaan ja tehokkuudeltaan jossain määrin puutteellinen. Uusi luonnonsuojelulaki parantaisi luontotyyppien suojelutasoa huomioimalla myös uhanalaiset luontotyypit. Uhanalaiset luontotyypit tulisi jatkossa ottaa huomioon laadittaessa maakunta-, yleis- tai asemakaavaa. Päijät-Hämeen liitto näkee tarpeelliseksi parantaa luontotyyppien suojelujärjestelmää. Tähän liittyen Päijät-Hämeen liitto kuitenkin huomauttaa, että erot eri kaavatasojen tarkkuudessa tulisi huomioida uhanalaisten luontotyyppien huomioonottamisveloitteessa.

Maakuntakaavoissa kaava-alue on hyvin laaja, ja kaavamerkinnot ovat osin yleispiirteisiä. Kaavamerkintöjen vaikutusalueet myös

tarkentuvat vasta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Päijät-Hämeen liitto näkisi jatkossakin tarpeellisena mahdollisuuden kohdistaa maakuntakaavan selvitykset vain niihin kaavan vaikutusalueisiin, joissa maankäyttö voi merkittävästi muuttua kaavasta johtuen. Maakuntakaava eroaa tarkastelutasoltaan kuntakaavoista. Maakuntakaavan erilaisuus kuntakaavoitukseen verrattuna tulisi tuoda esiin myös luonnonsuojelulain perustelutekstissä ja varmistaa että uudistettava laki huomioi riittävästi eri kaavojen tehtävät ja tarkkuustasot.

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Päijät-Hämeen liitto näkee hyvänä, että luonnonsuojelulain valmistelussa on tunnistettu yhtymäkohdat käynnissä olevaan maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen. Luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnissa on korostettu, ettei monimuotoisuuden säilyttäminen ja ekologisten prosessien turvaaminen ole yksinomaan luonnonsuojelulain tehtävä. Päijät-Hämeen liitto haluaa nostaa esiin, että näkee MRL-uudistuksen mukaisen maakuntakaavan oikeusvaikutusten kaventamisen olevan ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden säilyttämistavoitteiden kanssa.

Muut huomiot

Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä, että luonnonsuojelulakia ajantasaistetaan ja että laki vastaa toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Voimassa olevasta luonnonsuojelulaista on laadittu toimivuusarviointi vuonna 2010 ja sen päivitys vuonna 2020. Arvioinnin johtopäätöksissä on todettu mm., että kansallisessa lainsäädännössä ja erityisesti maankäyttöä koskevassa päätöksenteossa tulisi paremmin huomioida luonnonalueiden kytkytyneisyys, luonnon monimuotoisuuden säilyminen laajalla maisematasolla myös suojelualueiden ulkopuolella sekä ekosysteemipalvelujen ylläpito. Keskeinen johtopäätös toimivuusarvioinnissa oli, että luonnonsuojelulainsäädännön ohella tarvitaan myös muiden sektorien keinoja, kuten kaavoituksen vahvistamista. Uusimmassa arvioinnissa vastaavasti todetaan, että ekologisten prosessien toimivuutta voidaan edistää suojelualueiden ja niiden ulkopuolisen ympäristön muodostaman kokonaisuuden suunnittelun avulla, esimerkiksi alueellisissa biodiversiteettiohjelmassa ja maakunnallisessa suunnittelussa.

Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä, että nämä näkökohdat otetaan huomioon myös maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa, jota valmistellaan ympäristöministeriön johdolla.

Hallituksen esityksen perusteluteksteissä todetaan, että suojelualueilla ja niiden asianmukaisella hoidolla voidaan turvata monimuotoisimpia osia Suomen luonnosta, mutta ilman luonnon monimuotoisuuden kattavaa huomiointia muun alueidenkäytön ja luonnonvarojen hyödyntämisen yhteydessä tulee lajiston köyhtyminen jatkumaan.

Päijät-Hämeen liitto toteaa lopuksi, että oikeusvaikutteisella maakuntakaavalla turvataan valtakunnallisesti merkittäviä ja alueellisesti tärkeitä luonnonarvoja. Maakuntakaava on myös soveltuva väline luonnon monimuotoisuuden säilymisen tarkastelemiseen laajempina kokonaisuuksina suojelualueiden ulkopuolella sekä ekosysteemipalvelujen ylläpitämiseen.

Lausunnon on valmistellut erityisasiantuntija Kaisa Torri

Niina Pautola-Mol
Maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.